

Universitätsbibliothek Paderborn

**SELECTA=||RVM DECLAMATIONVM || Philippi Melanthonis,
quas con=||scripsit, & partim ipse in schola
Vui=||tebergensi recitavit, partim alijs recitandas
exhibuit.|| TOMVS ... ||**

Melanchthon, Philipp

1559

VD16 M 3567

Quæstio, Quare Plato dixerit optimum esse statum Reipub. eum, qui
medius est inter Tyrannidem et Democratiam, proportione Geometrica.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34734

bie, in quo petulantia & contumacie tristissimas
 poenas luent improbi: Modesti uero et legum ama-
 tes, premia uirtutum ferent, & perpetuis laudi-
 bus in Ecclesia ornabuntur, & fruuntur dulcissi-
 ma consuetudine Dei filij eius, optimorum Prin-
 cipum Ade, Nohe, Prophetarum & Apostolo-
 rum. Horum de nobis iudicia boni iam intuean-
 tur animis, & ita uiuant, ut illis sua consilia, stu-
 dia, & mores probent. Dixi.

QVAESTIO, QVARE PLATO
 dixerit optimum esse statum Reipub. eum, qui
 medius est inter Tyrannidem et Democra-
 tiam, proportione Geometrica.

QUoniam publica consuetudo mihi neces-
 sitatem hoc in loco dicendi impo-
 nat, peto a uobis initio orationis
 mea, uiri doctissimi, ne me impudē-
 tia aut ingenij fiducia has mihi partes sumpsisse
 existimetis: Nam cum ea sit aetas mea, ut magis
 aliquantò quàm adolescentuli iudicare possim,
 que sit huius amplissimi cœtus autoritas, tur-
 pissimum mihi esset, si parum uereri uestra iudi-
 cia existimarer. Itaq; non meo consilio, sed officio
 me ad dicendum adductum esse statuetis. Semper
 r ij enim

enim in omni uita mihi nō minor laus est uisē
 blicis institutis ac legibus parere, quā doctrinā
 excellere. Quod cū arbitror uos quoq; uiros
 ptimos et grauiſimos sentire, ſpero uos cōſiliū
 meū probaturos eſſe, quod laudatiſſimē ſcholā
 ſuetudini obtemperandum duxi. Cū autem
 ſim eloquentia uobis ſatis facere, dabo operam
 cui prolixitas orationis moleſta ſit. Et ut non
 te tediū aliqua ex parte leuemus, malui quā
 aliquā agitare, quā artium encomium recitare
 quod eo in genere in hac ingenij imbecillitate
 hil reperire potui, quod non eſſet uulgaſſimum.

Disputabo igitur, quare Plato dixerit
 Reip. ſtatum optimum eſſe, qui ſit inter Tyrā-
 dem et Democratiam medius proportione
 trica. Perliberalis mihi uifa eſt Platonis ſentē-
 tiā. Et ad uitam utiliſſima, quam ſi ſequantur
 praesunt, haud dubiē beatiffimae erunt ciuitates.
 Multum etiam Reip. conducit priuatos eantē
 re, ut ſuum locum, ſuum munus ita tueantur
 quantum in ipsis eſt, pulcherrima illa harmonia
 geometricae proportionis perturbetur. Quae
 autem uim habeat Platonis dictum, in exemplis
 cilius conſpici poterit. In Eccleſia maxime
 poteſt, quā pernicioſus ſit uterq; ſtatus, Demo-
 cratia et tyrānis. Quid enim futurū eſſet, ſi
 licet

Platonis ſentē-
 tiae explicatio.

licentia concederetur, dogmata & ritus condendi
 aut mutandi? Tanta est vulgæ stulticia, tã cæci ac
 uarij impetus, ut infinita barbaries et omnium re
 rû in Ecclesia cõfusio futura esset. Vidimus exem
 pla quædam, nec alia res initio Anabaptistarum
 insaniam confirmavit, nisi hæc in ijs locis, ubi *δημοκρατία*
 conueniunt Democratia, in qua uulgo homines
 uarij, seditiosi, cupidi, sparserunt uaria dogma
 ta, alij per ambitionem, alij incitati alijs cupidita
 tibus, ut prætextu religionis consequerentur po
 tentiam, diriperent locupletum facultates. Nam
 in uulgo non solum nulla ratio est, nisi consilij, nul
 la moderatio, sed etiam plurimi sunt improbi, &
 ut quisq; pessimus, audacissimus, ac furiosissimus
 est, ita plurimum gratia atq; autoritate in uulgo
 pollet. Hæc notiora sunt, quàm ut longa oratione
 opus sit. Rursus et Tyrānis pestifera est ecclesiæ,
 cum hi, qui dominantur, nō dant operam, ut Chri *Tyrannis*
 stī gloriam ac ueritatem reddant illustriorem,
 non consulunt saluti Ecclesiæ, sed suam autorita
 tem, suas opes defendere, aut augere conantur, ut
 nunc Pōtiffices horribili seruitute Ecclesiā oppri
 munt, nolunt explicari dogmata, Christi doctri
 nam patefieri, sanari errantes, aut ambigentes cõ
 scientias. Relinquitur igitur, ut medius quidam
 Ecclesiæ status optandus sit. Sed hæc mediocritas,
 r ij nisi

Proportio
Geometrica.

nisi Geometrica proportione constet, statim degenerat uel in Oligarchiam, uel in uulgi licentiam.

Est autem Platoni proportio illa Geometrica, cum non unus aliquis dominatur, sed gradus sunt et delecti optimi, ac doctissimi quique plurimum auctoritate ualent. Ut si in Ecclesia precipue personae doctissimi et optimi quique teneant, nec in pari seruitute omnes boni oppressi, sed gradus uentur, indocti gubernatores admittant bonorum & doctorum consilia. Non confundantur gradus, sed unusquisque uelut stationem, suum locum occupet atque ornet: Eruditi iudicent de doctrina, etiam indocti auscultent atque obtemperent, nec in alienationes irrumpant conturbato ordine. Sicut Paulus grauissime monet Cap. 12. ad Rom. precipit, ne immodeste de nobis sentiamus, unusquisque pro suo dono modeste seruiat, suum locum occupet atque ornet. Hec est illa diuina proportio, quae in Ecclesia & in Reipublica uere beati effectus est.

Hoc medium inter Tyrannidem et Democratiam constituendum esse sapientibus gubernatoribus Plato dicit. Sed quantum ab hac forma distet Ecclesia, non est obscurum: Nam aut iacet oppressa Tyrannide, aut horribiliter dissipatur ac latet à uulgo. Nec falso dixit Plato, proportionem difficile inueniri, ac iudicium de ea non esse facile.

minum, sed tamen interdum aliquam eius partem
rebus humanis contingere, & si quid boni sit in
Repub. beneficio huius proportionis existere.

Optandum igitur est omnibus, ut Deus aliquan-
do hanc harmoniam in Ecclesia restituat, & nos,
qui in studijs uersamur, demus operam, ut munus
commissum ornemus, ut ad docendum & iudican-
dum ueniamus bene meditati ac parati, ut dextre,
propriè, et sine cōfusione dogmata explicare pos-
simus. Assuefaciamus nos ad modestiam, fugiamus
et petulantiam. Hoc modo no-
stri ordinis, seu gradus harmonia correcto, pluri-
mum Ecclesie boni asseret. Hec dixi ut Platonis
sententiam interpretarer, quæ ad illustre transla-
ta exemplum, sit magis perspicua. Et præstandum
nobis est, ut non solum intelligamus erudite dicta
summorum hominum, sed etiam ut ad nostram u-
sum, ac uitam accomodemus, et extra scholam, ex
pulvere in solè, et uelut in aciem proferamus. Mo-
net autem nos hæc sententia de maximis rebus, ui-
delicet, qui debeant esse gradus in Rebus pub. et ne
harmonia illa turbeatur, suum cuiq; munus diligen-
ter obeundum esse: et quoniam unum quoddam sy-
stema est, attemperare unusquisq; suam harmoniã
ad aliarum uocum proportionem, hoc est, ad a-
liorum utilitatem & mutuam concordiam debet.

Ecclesiam dista-
re ab hæc har-
monia multum

Quantā hæc uim habeant, in ecclesia exemplo facile cōspici potest. Reliquæ sunt multæ et graues disputationes hoc in loco Platonis, quas omitto, & totam hanc causam diligentius explicandam doctissimo uiro D. Decano commendo. Dicitur

ORATIO DE GRATITVDINE
M. Alexandri Alesij Scoti, Decani, in promotione Magistrorum, Anno
M. D. XXXIII.

Rsi aliorū consilium, qui in loco de uniuersa philosophia deq; omni ratione studiorum grauisimè dicere solent, non agnoscere probo: tamen quam in hac ingenij mei impermitate intelligebam me

posse tantarum rerum uarietatem oratione illustrare, constitui de una quadam uirtute dicere. Grati-
tudine magna cum bonis uiris omnibus, tum uerò præcipue harum nostrarum artium, ac literarum studiorum uidelicet, de gratitudine: quam ut deligerem, non solum publica causa adductus sum, et si magno opere opto eam, cum uerè sit maximarum uirtutum nutrix, ab omnibus summo studio coli, uerum etiam quædam me privati ratio commouit. Et tunc cum per iniuriam me patria pulsus, ueniente

Grati-
tudine ma-
ximarum uir-
tutum nutrix.